

Souhrn informací ve vztahu k extremismu a předsudečné nenávisti

Zdroje:

<https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-projevech-extremismu-a-predsudecne-nenavisti-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2018.aspx>

<https://www.mvcr.cz/soubor/vyhodnoceni-plneni-koncepce-boje-proti-extremismu-pro-rok-2018.aspx>

<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-a-predsudecne-nenavisti-pro-rok-2019.aspx>

<https://www.mvcr.cz/soubor/extremismus-souhrnna-situacni-zprava-za-2-ctvrtleti-2019-pdf-pdf.aspx>

Autor: Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky, 2019.

V současné době je ve vztahu k problematice extremismu k dispozici ucelený souhrn informací, které byly v letošním roce zpracovány Odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky. Jedná se o Zprávu o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2018, Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu v roce 2018, Koncepci boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti pro rok 2019 a aktuální Souhrnnou situační zprávu o problematice extremismu v České republice za druhé čtvrtletí roku 2019. Uvedené dokumenty pokrývají přehledným způsobem celé spektrum této problematiky, včetně relevantní kasuistiky a statistických údajů. Novinkou je zde pojem „předsudečná nenávist“, reagující na fakt, že vliv tradičních extremistických subjektů slábne a jejich rétoriku a aktivity postupně přebírají jiné subjekty, které nelze jednoznačně označit za extremistické. Projevy předsudečné nenávisti všeobecně označují jednání, které je motivováno nesnášenlivostí a společenskými předsudky vůči určité skupině obyvatel. Subjekty, které se dopouštějí předsudečné nenávisti zde jsou chápány jako (ve více směrech) relativně nebezpečné pro další společenský vývoj v České republice.

Dne 29. dubna 2019 schválila vláda tři, navzájem související, dokumenty:

- **Zprávu o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2018.**
- **Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu v roce 2018.**

- **Koncepci boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti pro rok 2019.**

Z aktuálního hlediska do tohoto souhrnu patří také poslední **Souhrnná situační zpráva o problematice extremismu v České republice za druhé čtvrtletí roku 2019.**

K jednotlivým dokumentům:

I. Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2018.

Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2018 (dále jen „Zpráva“) je předkládána na základě usnesení vlády ze dne 17. prosince 2018 č. 873.

Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Mezi tyto principy patří:

- úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),
- svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),
- nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),
- svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),
- volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),
- ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),
- svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).

Zpráva nově vedle pojmu extremismus zavádí označení projevy „**předsudečné nenávisti**“. Reaguje tím na fakt, že vliv tradičních extremistických subjektů slábne a jejich rétoriku a aktivity postupně přebírají jiné **subjekty, které nelze jednoznačně označit za extremistické**. **Projevy předsudečné nenávisti** označují jednání, které je motivováno nesnášenlivostí a společenskými předsudky vůči určité skupině obyvatel. Zpravidla se jedná o skupiny

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořechovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

definované rasou, národností, etnicitou, náboženstvím, sexuální orientací, politickým nebo jiným smýšlením, sociálním původem apod. Projevy předsudečné nenávisti se liší od extremistických zejména tím, že **nemusí** být spojeny s některou z totalitních ideologií. Osoby, které se jich dopouštějí, **nemusejí** být nutně členové či příznivci extremistických hnutí. Rovněž u nich **absentuje** jasné volání po svržení systému pluralitní demokracie a jeho nahrazení systémem totalitním.

Subjekty, které se dopouštějí předsudečné nenávisti:

- Neusilují o okamžité zničení demokratického systému, ale postupně ho oslabují.
- Nerespektují koncept základních lidských práv.
- Podněcují k nenávistným aktivitám další osoby.
- Šíří strach ve společnosti.
- Štěpí společnost, vyvolávají v ní antagonismy.
- Zlehčují osudy obětí totalitních režimů a obětí nenávistně motivované trestné činnosti.
- Při komunikaci s veřejností využívají dezinformace a konspirační teorie.
- Stávají se nástrojem vlivového působení zemí a skupin, která nerespektují principy pluralitní demokracie.

Důraz je zde tedy kladen na aspekt šíření nenávisti, vzešlý z paušalizujícího předsudku.

Zpráva obsahuje **kasuistiku** ve členění:

- Pravicoví extremisté.
- Projevy předsudečné nenávisti
- Paramilitární a domobranecké skupiny.
- Anarchistická scéna.
- Radikálně komunistická scéna.
- Média šířící nenávistné předsudky
- Nábožensky motivovaný extremismus

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořechovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

- Zahraniční vlivy dopadající na Českou republiku (pravicový extremismus, levicový extremismus, náboženský extremismus v zahraničí).

Zpráva obsahuje souhrnné statistické údaje:**Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2006 až 2017**

Rok	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	Objasněno TČ	Stíháno a vyšetřováno osob
2006	248	0,07	196	242
2007	196	0,05	119	181
2008	217	0,06	126	195
2009	265	0,08	186	293
2010	252	0,08	168	231
2011	238	0,08	157	246
2012	173	0,06	116	208
2013	211	0,06	144	198
2014	201	0,07	132	157
2015	175	0,07	114	154
2016	143	0,07	99	x
2017	153	0,08	102	132
2018	179	0,09	107	136

Zdroj: PČR, 2017

Počty stíhaných osob

spácháno na území kraje	období	období	období
	1.1.-31.10.2018	1.1.-30.11.2018	1.1.-31.12.2018
	počet	počet	počet
Hl. m. Praha	29	33	34
Středočeský	8	9	9
Jihočeský	7	9	10
Píseňský	12	15	15
Ústecký	22	26	28
Královéhradecký	6	6	6
Jihomoravský	3	3	4
Moravskoslezský	13	14	14
Olomoucký	2	2	2
Zlínský	6	6	7
Vysočina	3	3	3
Pardubický	1	1	1
Liberecký	3	3	3
Karlovarský	0	0	0
CELKOVÝ POČET	115	130	136

II. Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu v roce 2018.

Koncepce boje proti extremismu pro rok 2018 byla schválena usnesením vlády č. 873 ze dne 17. prosince 2018.

Vyhodnocení vychází z **pěti hlavních pilířů**:

- 1) Komunikací proti demagogii.
- 2) Vědomostí proti totalitářům.
- 3) Jednotná protiextremistická platforma.
- 4) Odbornost a imunita.
- 5) Pomoc obětem trestné činnosti.

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořechovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

V případě všech strategických cílů je připomenuto jejich odůvodnění, jejich specifické cíle, souhrn opatření k jejich plnění, způsob jejich financování, odpovědné subjekty, koordinační a kontrolní mechanismu a harmonogram.

Těžiště vyhodnocení potom spočívá v popisu způsobu plnění těchto cílů jednotlivými konkrétními opatřeními a akcemi v roce 2018 zejména z pohledu Centra proti terorismu a hybridním hrozbám, Policie České republiky, Úřadu vlády, Probační a mediační služby, jednotlivých ministerstev zúčastněných na jednotlivých projektech, programech a dalších aktivitách podle jejich obsahu. V příslušných souvislostech je zde hodnocena také činnost dalších zúčastněných subjektů, jakými jsou například Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Vězeňská služba, Justiční akademie, Celní správa, armáda apod.).

Vedle toho se hodnocení individuálně týká aktivit jednotlivých vybraných subjektů, kterými zde konkrétně jsou:

- Ministerstvo vnitra (oblast prevence, výzkumu, vzdělávání, integrace cizinců, mezinárodní spolupráce).
- Ministerstvo práce a sociálních věcí.
- Ministerstvo kultury (oblast církví a náboženských společností, médií a audiovize, regionální a národnostní kultury, umění, literatury a knihoven, ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií).
- Ministerstvo spravedlnosti
- Státní zastupitelství
- Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
- Úřad vlády

Bližší popisované aktivity, uskutečněné v hodnoceném období orgány státní správy, nejsou vždy primárně protiextremistické, boji s extremismem ale napomáhají.

III. Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti pro rok 2019.

Tato koncepce navazuje na oba předchozí dokumenty, které sloužily jako analytický podklad pro její tvorbu.

Koncepce obsahuje **pět strategických cílů:**

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořechovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

- 1) Komunikací proti demagogii,
- 2) Vědomostí proti totalitářům,
- 3) Jednotná protiextremistická platforma,
- 4) Odbornost a imunita.
- 5) Pomoc obětem trestné činnosti.

Nově se kromě extremismu věnuje problematice předsudečné nenávisti.

Koncepce zdůrazňuje tyto **prioritní oblasti**:

- Trestná činnost na Internetu.
- Rozpoznání a prokazování nenávistného motivu u nenávistně motivované trestné činnosti.
- Důraz na oběti nenávistně motivované trestné činnosti.
- Vyvracení dezinformací a informování veřejnosti.
- Aktivity zaměřené na sociálně vyloučené lokality a na integraci cizinců.
- Náboženský extremismus.

Uvedené strategické cíle jsou zdůvodněny a rozpracovány do jednotlivých specifických cílů. V této souvislosti jsou dále specifikována konkrétní opatření, způsoby financování, odpovědné subjekty, koordinační a kontrolní mechanismy a harmonogramy plnění.

Časový horizont plnění je rok 2019.

Hlavním gestorem je Ministerstvo vnitra.

Spolugestory jsou Úřad vlády, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury, Ministerstva práce a sociálních věcí.

Rizika spojená s naplňováním koncepce:

- 1) Absence meziresortní spolupráce.
- 2) Absence spolupráce s nestátními partnery.
- 3) Pouze formální plnění úkolů.
- 4) Absence profesionálů v dané oblasti.
- 5) Finanční rizika.

Systém monitorování naplňování koncepce:

Bude vypracováno Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2019, které bude jako součást Koncepce boje proti extremismu v České republice pro rok 2020 předloženo vládě ke schválení.

IV. Souhrnná situační zpráva o problematice extremismu v České republice za druhé čtvrtletí roku 2019.

Zpráva konstatuje, že pokračujícím trendem druhého čtvrtletí roku 2019 je nárůst nenávistných projevů, namířených proti konkrétním skupinám osob či jednotlivcům pro jejich politické přesvědčení. Volby do Evropského parlamentu ukázaly jasnou dominanci hnutí Svoboda a přímá demokracie-Tomio Okamura mezi xenofobně laděnými subjekty.

Zpráva obsahuje obvyklé členění tohoto typu zpráv, tj.:

- Pravicoví extremisté.
- Projevy předsudečné nenávisti.
- Paramilitární a domobranecké skupiny.
- Anarchistické hnutí.
- Dogmatictí komunisté.
- Média šířící nenávistné předsudky.
- Nábožensky motivovaný extremismus.
- Další relevantní události související s extremismem a terorismem.

V tomto členění jsou ve zprávě popisovány jednotlivé relevantní události typu výsledky voleb, deklarace, shromáždění, koncerty, výsledky jednotlivých soudních řízení, apod. Týká se to i konkrétních projevů nového pojmu tzv. „**předsudečné nenávisti**“. K tomu je zde konstatováno, že orgány činné v trestním řízení se stále častěji zabývají projevy předsudečné nenávisti osob, které nepatří k žádnému extremistickému uskupení.

Zpráva uvádí, že xenofobním politikům, aktivistům a dezinformačním médiím se nadále dařilo rozdělovat společnost. Pravidelně a systematicky využívali každé události k tomu, aby prohlubovali společenské antagonismy. Stále častěji se terčem předsudečné nenávisti stávají i skupiny s odlišným politickým smýšlením. Velmi nebezpečným fenoménem se stávají útoky proti konkrétním zástupcům těchto skupin. V naprosté většině se zatím jedná o verbální agresi, evidována jsou ovšem i fyzická napadení. Terčem předsudečné nenávisti nejsou již pouze zástupci národnostních, etnických, náboženských, či sexuálních menšin, bezdomovci,

MBI

MEZINÁRODNÍ
BEZPEČNOSTNÍ
INSTITUT

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořeškovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

příslušníci různých subkultur, lidskoprávní aktivisté, ale i politici neextremistických stran a novináři.